ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud v Příbrami – soud pro mládež rozhodl samosoudkyní Mgr. Michaelou Kalnou ve věci

nezletilého: [redacted], narozený [redacted]
trvale bytem [redacted]

zastoupeného opatrovníkem Mgr. Michalem Janíkem
advokátem se sídlem Pivovarská 15, 261 01 Příbram II

syn rodičů: [redacted], narozená [redacted]
trvale bytem [redacted]

[redacted], narozený [redacted]
trvale bytem [redacted]

za účasti: **Okresní státní zastupitelství v Příbrami**

Městská část Praha 15, OSPOD

o návrhu státního zástupce Okresního státního zastupitelství Příbrami na uložení opatření podle § 90 odstavec 1 zákona o soudnictví ve věcech mládeže

takto:

I. **Nezletilému [redacted], narozenému [redacted], se ukládá ochranná výchova.**

II. **Nezletilému [redacted], narozenému [redacted], se ukládá ochranné léčení psychiatrické v ambulantní formě.**

III. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Shodu s prvopisem potvrzuje Bc. Jana Nováková.

IV. **Opatrovníkovi Mgr. Michalu Janíkovi,** advokátu se sídlem Pivovarská 15, 261 01 Příbram II, **se přiznává odměna a náhrada hotových výdajů ve výši 16 456 Kč.**

Odůvodnění:

1. Náměstek Okresní státní zástupkyně v Příbrami podal ke zdejšímu soudu návrh na uložení opatření podle § 90 odstavec 1 zákona č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů, v účinném znění (dále jen „zákon o soudnictví ve věcech mládeže") nezletilému [redacted] s odůvodněním, že se měl dopustit jednání vykazujícího znaky činu jinak trestného těžké ublížení na zdraví podle § 145 odstavec 1, odstavec 2 písmeno c) trestního zákoníku, ve stádiu pokusu podle § 21 odstavec 1 trestního zákoníku. [redacted] se tohoto činu jinak trestného měl dopustit tím, že dne 9. 6. 2021 v době od 7:45 hodin do 7:55 hodin v prostoru budovy [redacted], v místnosti označené [redacted], bezdůvodně, bez jakéhokoliv varování a za použití přineseného kuchyňského nože o celkové délce 17,5 cm, s délkou čepele 7,5 cm, zaútočil na poškozeného nezletilého [redacted], narozeného [redacted], tak, že jej začal řezat a bodat do oblasti horních a dolních končetin a hlavy a způsobil mu tak několik řezných a bodných poranění, která si vyžádala lékařský zákrok a ošetření. Policejní orgán Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Středočeského kraje, Služby kriminální policie a vyšetřování, odbor obecné kriminality, usnesením ze dne 4. 9. 2021, č. j. [redacted], které nabylo právní moci dne 10. 9. 2021, věc podle § 11 odstavec 1 písmeno d) trestního řádu odložil pro nepřípustnost trestního stíhání z důvodu nedostatku věku nezletilého. Státní zástupce v podaném návrhu poukázal na to, že se nezletilý dopustil závažného protiprávního chování. K osobě nezletilého bylo současně zjištěno, že ani jeho chování ve škole není bezproblémové a verbálně a fyzicky inklinuje k násilnému chování, které vyhledává i na sociálních sítích. V případě nezletilého lze dle státního zástupce hovořit o dlouhodobě neutěšeném rodinném prostředí, kdy nezletilý žije s matkou, kterou nerespektuje a která se vůči němu chová hyperprotektivně. Otec naopak zastává přísnější výchovné metody. V rodině však nežije a nemá tak na výchovu nezletilého zásadní vliv. Byť byla nezletilému doporučena odborná pomoc a medikace, rodiče toto nebyli schopni důsledně zajistit. Dle názoru státního zástupce je proto na místě přijmout takové opatření ve výchově, aby byla [redacted] důsledně zajištěna potřebná odborná pomoc a, současně, aby byla zajištěna ochrana okolí před jeho případným dalším násilným chováním. Navrhl tedy opatření dlouhodobějšího charakteru v podobě ochranné výchovy podle § 93 odstavec 1 písmeno f) zákona o soudnictví ve věcech mládeže. Na základě závěru zpracovaného znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, doplnil návrh o uložení ochranného léčení psychiatrického v ambulantní formě.

2. Zástupe OSPOD se přiklonil k návrhu Okresního státního zastupitelství v Příbrami, neboť má za to, že za stávající situace je výchovné opatření v podobě ochranné výchovy a ochranného léčení psychiatrického v ambulantní formě nejvhodnější kombinací. Pokud by byl zvažován jiný postup, je třeba přihlédnout k tomu, že fakticky není realizovatelné zajistit psychiatrickou péči [redacted] v ambulantní formě častěji než jednou za tři měsíce.

3. Opatrovník se po provedeném dokazování přiklonil k mírnějšímu opatření, které by soud měl, dle jeho názoru zvolit. Poukázal na to, že ochranná výchova by měla být tím nejkrajnějším řešením. Pokud by vyšel z výpovědi primáře MUDr. [redacted], má za to, že vhodným řešením by bylo zařazení [redacted] do terapeutického, psychologického nebo jiného vhodného výchovného programu ve středisku výchovné péče (viz. § 93 odstavec 1 písmeno d) zákona o soudnictví ve věcech mládeže) tak, aby byl zajištěn psychologicky-psychiatrický dohled nad [redacted] ve frekvenci 10-14 dní tak, jak primář MUDr. [redacted] navrhl. Pokud jde o výchovné působení matky na [redacted], je možné konstatovat, že se v přístupu posunula. Uvědomila si vážnost situace

a skutečnost, že její tehdejší ochranitelský přístup již nemůže nadále aplikovat, pokud si chce zachovat syna a zajistit jeho budoucí zdravější vývoj. Navrhl proto, aby soud [redacted] uložil ochranné léčení psychiatrické v ambulantní formě a aby zvolil opatření, které již uvedl, případně i stanovil dohled probačního úředníka.

4. Matka s uložením ochranné výchovy nesouhlasila, neboť se obává, že nebude mít pro vývoj jejího syna odpovídající přínos. Nepovažuje ho za natolik nebezpečného pro společnost. [redacted] naopak funguje řádně. Pohybuje se po celé Praze a k ničemu dalšímu, že by někoho napadl, již nedošlo. Samotnému incidentu předcházelo neporozumění, navíc medikace nebyla nastavena tak, jako je nyní. K tomu je třeba připočíst koronavirovou krizi. Je si však vědoma závažnosti situace, kterou nechce zlehčovat. Nesouhlasí však s tím, aby byl její syn v ústavu, kde bude zbaven možnosti se vyjádřit či projevit osobnost v tom dobrém smyslu.

5. Otec závěrem uvedl, že [redacted] nad sebou potřebuje přísnou ruku spojenou s láskou. Je šikovný, vnímavý, bystrý kluk, na druhou stranu je bohužel i dost egocentrický. Byl si vědom toho, že pokud by byl [redacted] svěřen do jeho péče, nesměl by zůstat v [redacted], kde ho fakticky nechtějí přijmout do žádné školy. Sám nebyl schopen vyjádřit, jaké řešení by v případě [redacted] bylo tím nejvhodnějším.

6. Sám [redacted] vyjádřil obavu z uložení ochranné výchovy. Poukázal na to, že po zkušenostech, které získal, si je schopen svobody vážit a měl by motivaci k tomu, aby si získanou svobodu nepokazil.

7. Provedeným dokazováním zjistil soud následující skutečnosti. [redacted] před soudem potvrdil a velmi podrobně popsal celý incident a také to, co mu předcházelo. Poukázal na to, že den předtím, než k tomu došlo, tak se mu spolužák [redacted] vysmíval, že by nikdy nikoho nedokázal pobodat. Domluvil se s kamarádem [redacted], že mu z domova přinese nůž, protože sám doma nože neměl. Zhlédl se v postavě Jeff the Killer, který používal nože na ubližování a celkově měl s noži problémy, proto je matka schovala a otec mu zabavil i kapesní nůž. Do základní školy v [redacted] přestoupil ve čtvrté třídě a cítil, že ho spolužáci úplně nepřijali. Zpočátku se kamarádil právě s [redacted], kterého předtím [redacted] šikanoval a on se ho před ním snažil chránit. Pak ale rodiče [redacted] a [redacted] začali pracovat společně a kluci se začali více kamarádit. Od [redacted] to vnímal jako zradu, že se na něj vykašlal, když ho měl rád. Ve třídě to špatně zvládal. Na [redacted] zaútočil možná proto, že varoval [redacted] den předtím, že se na něj chystá. Možná proto přišel [redacted] toho dne do školy později, a to v něm vzbudilo vztek na [redacted]. Věc řešil nožem právě proto, že se zhlédl v postavě Jeffa the Killera, jinak by to nožem vůbec neřešil. Nyní je však sám sebou, v nikom již zhlédnutý není. Je si jistý, že už by to znovu v životě neudělal. Řešil to s oběma rodiči. [redacted] ho v tom podporoval. Incidentu byli přítomni ostatní spolužáci. Ten pocit, že z něj mají strach, v něm vyvolával smutek, úzkost, někdy i deprese. Přál by si, aby se s třídou usmířil, aby mu odpustila. Napsal [redacted] hezký omluvný dopis, ale nereagoval na něj a ve škole prý říkal, že mu to v životě neodpustí. Popřel, že by před tímto incidentem nezažíval pozitivní emoce. Byly věci, které vnímal pozitivně a které mu dělaly radost. Nyní chodí na psychoterapie, bere léky. V diagnostickém ústavu se snaží zlepšovat. Podle vychovatelky prý i opustil své sobectví, přestal vydírat mámu a začal se chovat hezky. Popsal udělené odměny a tresty během diagnostického pobytu. Jednou byl potrestán za agresi vůči klukovi, který ho provokoval. Nyní už by to řešil jinak. Ten kluk má velké problémy. Stávalo se, že v afektech ohrožoval také mamku nožem, ale už si ani nepamatoval důvod. Většinou to bylo kvůli tomu, že se nějak pohádali a byl právě zhlédnutý v Jeffu the Killerovi. Měl prostě takový zlozvyk, že když mu třeba matka zakázala hry, tak na ni vzal nůž. V užívání léků nepodvádí. Má za to, že mu pomáhají. Když si zkusil léky nevzít, měl pak v sobě to napětí. S léky se mu vše zvládá líp. Poukázal na to, že v diagnostickém ústavu nemají pochopení pro jeho psychické potřeby. Někdy se cítí špatně. To má pak tendenci se sebepoškozovat nebo cítí tlak na hrudi. Má sebevražedné myšlenky, ale vše se trochu zlepšilo. Bojí se toho, jak soud dopadne, že ho to

psychicky složí. Přál by si jít domů k mámě. Z ochranné výchovy má velký strach. Bojí se, že si tam nenajde žádné kamarády, že ho tam budou šikanovat, že tam bude s extrémně problémovými kluky.

8. Z podstatného obsahu vyšetřovacího spisu Policie České republiky, která ohledala místo činu, vyslechla nezletilého [redacted] a vytěžila další osoby, zajistila zprávy k osobě nezletilého od OSPOD, střediska výchovné péče, Psychiatrické nemocnice [redacted], lékařské zprávy z dětské psychiatrie, pediatra a ze základní školy a nechala zpracovat odborná vyjádření z odboru kriminalistiky, odvětví genetiky, a z oboru kriminalistiky, odvětví analýza dat a zkoumání nosičů dat, vyplývá, že se [redacted] dopustil jednání vykazující znaky činu jinak trestného těžké ublížení na zdraví podle § 145 odstavec 1, odstavec 2 písmeno c) trestního zákoníku, ve stádiu pokusu podle ustanovení § 21 odstavec 1 trestního zákoníku.

9. Z usnesení Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 24. 11. 2021, č. j. 0 P 372/2021-80, vyplývá, že [redacted] byl předběžným opatřením umístěn do [redacted]. Současně bylo z úřední povinnosti zahájeno řízení o nařízení ústavní výchovy. Toto usnesení bylo vykonatelné dne 25. 11. 2021. Dne 19. 4. 2022 byla vypracována závěrečná zpráva z průběhu pobytu [redacted] v [redacted], ze které vyplývá, že jeho adaptace na umístění v diagnostickém ústavu byla problematická a v podstatě neproběhla do doby zpracování zprávy, neboť [redacted] není smířený s umístěním do diagnostického ústavu a stále hledá cesty, zejména nátlak a citové vydírání svého okolí, jak se vyvinit následkům svého chování. Zpočátku byl plačtivý, vyděšený, nejistý. Mluvil o tom, že svého činu lituje. Bude se snažit, aby vše bylo v pořádku. V následujících dnech vyšlo najevo, že tato prohlášení byla účelová. Prakticky v průběhu celého pobytu se [redacted] snažil vyhýbat svým povinnostem, neplnil zadané pokyny, obcházel stanovená pravidla, vymlouval se, snažil se podvádět a pomocí nátlaků a manipulací získávat nejrůznější úlevy a nezasloužené výhody. Nebyl zvyklý respektovat autoritu dospělých a snažil se za každou cenu prosazovat své nároky a požadavky. Zpočátku byl negativistický, později se však účelově přizpůsobil, ale pouze pokud byl pod přímým dohledem. Vztekal se, pokud se mu nepodařilo vynutit si své. Ve skupině ostatních dětí se neuměl prosadit a zapojit do společného dění. Neuměl spolupracovat a navazovat přátelské vztahy. Dominantních dětí se bál, klidnějšími a mírnějšími dětmi se snažil manipulovat a prosazovat se na jejich úrok. Nejednou druhým dětem vyhrožoval i tím, že je v dětském diagnostickém ústavu proto, že jiného chlapce pobodal nožem. Ať si tedy na něj dají pozor. V zátěžových situacích byl teatrálně hysterický, manipulativní. Vyhrožoval sebepoškozováním. Byl vulgární, verbálně agresivní, mlátil do věcí kolem sebe. Byl zcela bez náhledu na své chování a neschopný přijímat kritické hodnocení. Téměř vše vnímal jako křivdu. Jeho pracovní návyky byly slabé, hygienické návyky průměrné. V průběhu pobytu udělal jen nepatrný posun k lepšímu. Ubylo hysterických teatrálních scén, avšak manipulace, nátlak a citové vydírání ze svého rejstříku dosud nevypustil. Dále zpráva obsahuje podrobný popis chování a prospěch [redacted] ve škole a výsledky psychologického vyšetření, které jdou ruku v ruce s hodnocením chování pobytu [redacted] v dětském diagnostickém ústavu a v souladu se znaleckým posudkem zpracovaným z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie. U [redacted] byla diagnostikována [redacted] a nejednotný výchovný přístup s hyperprotektivní matkou.

10. Se souhlasem rodičů byla vyžádána lékařská zpráva od psychiatry [redacted], MUDr. [redacted], která uvedla, že nezletilý byl vyšetřen dne 24. 5. 2022. Přišel v doprovodu matky, byla mu předepsána pravidelná farmakoterapie. U [redacted] byla patrná zvýšená afektivní nevyrovnanost. Byť [redacted] problémy v chování nepopírá, lze u něj pozorovat extrapunitivní postoje. Přeje si návrat do rodiny s tím, že si je celkem vědom nutnosti přesvědčit, že seberegulaci zvládne. Osobnost je hodnocena jako [redacted]

[redacted]. Byla u něj diagnostikována [redacted]. Při zajištění medikace psychofarmaky a v rámci režimových opatření se jeví stabilnější.

11. Matka pak předložila zprávu z psychoterapie Mgr. [redacted], ze které je patrné, že nezletilý potřebuje především přijetí, nesouzení a nehodnocení. Zatím proběhla dvě setkání, dne 26. 4. a 7. 6. Bylo pracováno na tzv. odvinění.

12. K žádosti soudu o vypracování aktuálního hodnocení chování [redacted] v dětském diagnostickém ústavu bylo diagnostický ústavem sděleno, že od vypracování závěrečné zprávy nebyla pozorována žádná zásadní změna v chování [redacted]. Ostatně ji ani nelze v takovém časovém úseku očekávat. Již je někdy schopen alespoň částečně uznat, že pobyt v ústavu je adekvátní, avšak zároveň to naprosto popřít. 14 dní před vypracováním zprávy ukradl, ještě se dvěma kluky, na benzinové pumpě zmrzlinu, a když byl dotazován na tento incident, hájil se tvrzením, že ukradl tu nejlacinější zmrzlinu a že je to vina dětského diagnostického ústavu, kde ho naučili krást. Dříve nekradl.

13. Ze znaleckého posudku, který byl zpracován z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, vyplývá, že u [redacted] byla diagnostikována [redacted], které je možné brát jako trvalou odchylku charakteru chování, emocí, vztahů, zvládání interpersonálních situací, impulzivity a uspokojování potřeb. V případě vhodné výchovy je resocializace [redacted] možná. MUDr. [redacted] pak vysvětlil, co je možné si pod diagnostikovanou poruchou představit. Nelze vyloučit opakování útoku, který již [redacted] učinil, proto bylo navrženo ochranné léčení psychiatrické v ambulantní formě s tím, že MUDr. [redacted] upřesnil, že není žádoucí, aby nezletilý [redacted] vyrůstal v ústavním zařízení. Je vhodné postupně zkoušet realizovat jeho pobyt v domácím prostředí ve formě propustek. Je vhodné, aby s [redacted] pravidelně spolupracoval psycholog a psychiatr, a to zhruba v 10-14 denních intervalech, a zachovat zvolenou medikaci.

14. Podle § 93 odstavec 1 písmeno f), g) zákona o soudnictví ve věcech mládeže, dopustí-li se dítě mladší patnácti let činu jinak trestného, může mu soud pro mládež uložit, a to zpravidla na základě výsledků předchozího pedagogicko-psychologického vyšetření, tato opatření: ochrannou výchovu, ochranné léčení. Podmínkou pro uložení ochranné výchovy je podle § 93 odstavec 3 zákona o soudnictví ve věcech mládeže, aby toto opatření odůvodňovala povaha spáchaného činu jinak trestného a pokud je to nezbytně nutné k zajištění řádné výchovy dítěte. Ochranné léčení pak lze uložit na základě výsledků předchozího vyšetření duševního stavu, pokud dítě spáchalo čin jinak trestný ve stavu vyvolaném duševní poruchou a jeho pobyt na svobodě by bez uložení ochranného léčení byl nebezpečný.

15. V daném případě bylo prokázáno, že se [redacted] dopustil jednání vykazujícího znaky činu jinak trestného, a to takového činu, který je velmi závažný. [redacted] se tohoto jednání dopustil v takovém psychickém rozpoložení, kdy byl ovlivněn postavou Jeff the Killer, který rovněž ubližoval druhým nožem, a svůj afekt si vybil na osobě, která ho v minulosti zklamala tím, že původně byla jeho kamarádem, avšak později se kamarádila se spolužákem, se kterým si [redacted] od počátku nerozuměl a měli spolu konfliktní vztahy. Skutečnost, že může dojít k závažnému jednání, byla signalizována předem. [redacted] uvedl, že rodiče odstranili z jeho dosahu veškeré nože, vyjma jednoho s ulomenou špičkou, který sloužil ke krájení ovoce a zeleniny. Přesto jeho stav nebyl řešen efektivně tak, aby bylo incidentu zabráněno. [redacted] vyrůstal v péči matky, kterou zpráva z dětského diagnostického ústavu a ze školy označuje jako „hyperprotektivní", tedy jako matku, která [redacted] nadměrně chránila a omlouvala jeho pochybení, byť k tomu nebyl objektivně žádný prostor. Také v případě řízení před soudem poukazovala matka opakovaně na možnou diagnózu [redacted], a to tzv. poruchu autistického spektra s tím, že byla vedena snahou zmírnit jeho zavinění, byť u [redacted] byla jednoznačně diagnostikována [redacted]

[redacted]. Tato diagnóza klade na [redacted] nároky v podobě odpovídající seberegulace, čtení svých pocitů, nálad, afektů a předcházení jejich projevení nežádoucím směrem, především ve formě agrese vůči sobě či okolí. [redacted] si je některých těchto skutečností vědom, získává postupně náhled, nicméně jak vyplývá ze zprávy diagnostického ústavu, ještě se stále nezbavil některých nežádoucích technik, jak dosahovat naplnění svých potřeb na úkor druhých, v podobě manipulativního jednání, citového vydírání a podobně. Je nežádoucí přenášet tyto techniky také do domácího prostředí a především do chování vůči matce, která přes deklarovaný náhled leckdy v kontaktu s [redacted] stále nereaguje odpovídajícím způsobem. Za této situace, kdy bylo také znalcem poukazováno na nezbytnost odborné spolupráce s [redacted], má soud za to, že jsou splněny podmínky pro uložení ochranné výchovy tak, aby byla zajištěna řádná výchova nezletilého a aby bylo reagováno na čin jinak trestný, kterého se [redacted] dopustil s tím, že po dosažení účelu ochranné výchovy bude zrušena.

1. Co se týče uložení ochranného léčení v ambulantní formě tak, jak bylo navrhováno znalci, jedná se především o podpůrné řešení po ukončení ochranné výchovy tak, aby byla zajištěna nezbytná spolupráce [redacted] s odborníky. I v tomto případě tak soud hledal podmínky pro uložení ochranného léčení v podobě psychiatrického v ambulantní formě, když u [redacted] byla zjištěna [redacted], jak již bylo uvedeno, nelze vyloučit opakování činu a je tak možné konstatovat, že jeho pobyt na svobodě může být nebezpečným.

2. Podle § 23 věty první zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních bylo-li možné zahájit řízení i bez návrhu rozhodl soud o tom, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

3. Soud přiznal podle § 95 odstavec 1 zákona o soudnictví ve věcech mládeže opatrovníku Mgr. Michalu Janíkovi odměnu a náhradu hotových výdajů za výkon funkce opatrovníka v tomto řízení. Tarifní hodnota pro výpočet mimosoudní odměny se v daném případě stanoví podle § 10a ve spojení s § 10 odstavec 3 písmeno d) advokátního tarifu, tj. 50 000 Kč. Podle § 6 odstavec 1 advokátního tarifu se výše mimosmluvní odměny stanoví podle sazby mimosmluvní odměny za jeden úkon právní služby a podle počtu úkonů právní služby, které opatrovník ve věci vykonal. Sazba mimosmluvní odměny v dané věci činí za jeden úkon právní služby dle § 7 bodu 5 advokátního tarifu (tj. z tarifní hodnoty přes 10 000 Kč do 200 000 Kč) částku 3 100 Kč. V dané věci učinil opatrovník čtyři úkony právní služby (příprava a převzetí zastoupení, účast u jednání soudu dne 25. 4. 2022, 1. 6. 2022 a 27. 6. 2022). Ke každému úkonu náleží náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč dle § 13 odstavec 3 advokátního tarifu. S ohledem na výše uvedené náleží opatrovníku odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v celkové výši 16 456 Kč, včetně 21 % DPH.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení prostřednictvím zdejšího soudu ke Krajskému soudu v Praze, a to písemně ve trojím vyhotovení.

Odvolání si nemůže účinně podat ten, kdo se tohoto práva výslovně před soudem vzdal.

Příbram 27. června 2022

Mgr. Michaela Kalná, v.r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje Bc. Jana Nováková.